

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA
DISCRIMINĂRII**
Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA Nr. 576
din 27.08. 2008

Dosar nr: 225/2008

Petiția nr: 4144 din data de 13.03 .2008.

I .Petent:GI F - Parlamentul României- Senat.

II.2. Numele și reședința reclamatului

I.2.1 Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse cu sediul în București, Str. Dem. I. Dobrescu nr.2, Sector 1.

Obiect: Inechitate în ceea ce privește acordarea unor drepturi și/sau sporuri și tichete de masa pentru categoria bugetari.

II. Procedura citării.

Prin emiterea citațiilor cu nr.6545,6546, din data de 08.05. 2008, pentru data de 29.05.2008, procedura citării a fost legal îndeplinită.

La termen nu au răspuns părțile.

III. Obiectul sesizării și susținerile părților

- A. Petentul sesizează Consiliul cu privire la următoarele aspecte :
1. Puțini funcționari publici beneficiază în anul 2008 de tichete de masă.
 2. În cazul ieșirii la pensie a judecătorilor și procurorilor se acordă o indemnizație egală cu de șapte ori ultimul câștig brut lunar. Pentru mulți alți pensionari nu se acordă această indemnizație.
 3. La încetarea mandatului judecătorilor Curții Constituționale, acestora li se acordă o indemnizație egală cu de 6 ori câștigul net lunar.

4. În cazul celor aleși în funcția de primar și viceprimar, președinți și vicepreședinți de Consilii Județene, precum și al senatorilor și deputaților le este interzis prin lege și prin Regulamentul Senatului și al Camerei Deputaților să beneficieze de sporurile și premiile prevăzute de lege. Celelalte categorii de salariați au dreptul la sporuri și prime al căror quantum îl depășește pe cel al celor aleși.
5. Există numeroase discriminări în ceea ce îi privește pe pensionari, marea majoritate a pensionarilor primesc pensia calculată în baza Legii 19/2000, respectiv pensii foarte mici, nici măcar pensii de supraviețuire, în același timp alți pensionari primesc pensii de serviciu care se calculează aplicând procentul de 80% la ultimul câștig brut lunar.
6. În clădirea Parlamentului României există un grad mare de iradiere, însă senatorii și deputații nu beneficiază de sporul de antena calculat prin aplicarea procentului de 10% la salariul de încadrare. Această discriminare ar trebui eliminată iar pentru toți angajații din Palatul Parlamentului ar trebui stabilită o sumă fixă.

Pornind de la situația prezentată se solicită consiliului să acționeze de îndată pentru intrarea în legalitate și înlăturarea nedreptăților existent.

B. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse , prin adresele nr. 7187/21.05.2008 și 7697/30.05.2008, susține următoarele:

1. Acordarea tichetelor de masă nu reprezintă o obligație legală pentru angajator, ci doar o facultate a acestuia. Tichetele acordându-se în limita prevederilor bugetare aprobate. Posibilitatea acordării tichetelor de masă o are numai acele instituții care realizează venituri proprii.
2. Reglementările care stabilesc drepturi speciale de pensie și indemnizații speciale la încetarea mandatului, au fost dezbătute și adoptate de către legislativ fără a se avea în vedere că aplicarea acestora va conduce la un tratament discriminatoriu.
3. Persoanele care ocupă funcții de demnitate publică în administrația publică centrală sau locală nu beneficiază de alte indemnizații sau drepturi suplimentare, în afara indemnizației lunare care reprezintă unica formă de remunerare (în care este inclus și sporul de vechime la nivel maxim).
4. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse gestionează numai sistemul public de pensii, care este un sistem de tip redistributiv, bazat pe principiile contributivității și al egalității de tratament. Celelalte sisteme, mai avantajoase, nu afectează bugetul asigurărilor de stat. Principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea și că pentru situații diferite poate exista un tratament juridic diferit.

Ministerul apreciază că diferențele semnalate nu constituie discriminări, fiind vorba de categorii de personal bugetar salarizat conform prevederilor actelor normative în vigoare, adoptate de plenul legislativ și care sunt în deplin acord cu jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

III. În drept.

În reținerea petiției deduse soluționării, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu analizează modul de stabilire sui generis prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii profesionale în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul profesional al unei categorii. Din acest punct de vedere, examinarea

soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității, statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petitei este de natură să cadă sub incidența art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, care a dat naștere sau nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excudere, deosebire, preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei/petentilor, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoge sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Colegiul director reține că este supusă analizei sale situația salarială diferită, a unor categorii socio-profesionale, creată prin acte normative separate și/sau speciale, în speță prin tratamentul diferențiat creat între categoria persoanelor aflate într-o funcție de demnitate publică și care nu beneficiază de anumite drepturi și sporuri care se acordă altor categorii profesionale. Deasemenea este supusă analizei și diferențierea dintre anumite categorii profesionale în ceea ce privește modalitatea și cuantumul stabilirii pensiei și a indemnizației aferente.

În analiza faptelor sau actelor de discriminare, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induce distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zucchero and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

Curtea Constituțională a României a statuat cu valoare de principiu că „principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea, astfel încât pentru situații diferite poate exista un tratament juridic diferit, recunoscându-se dreptul la diferență. (Vezi Decizia nr.70 din 15 decembrie 1993, Decizia nr.307 din 27 decembrie 1994, Decizia nr.139 din 19 noiembrie 1996, Decizia nr.20/2000,

Decizia nr.49/2000, Decizia nr.126/2000, Decizia nr.151/2000 si altele) În același sens, cu referire la interpretarea și aplicarea prevederilor art.16 alin.1 și 2 din Constituție, prin Decizia nr.1 din 8 februarie 1994 Plenul Curții Constituționale a statuat că „Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite”.

Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale discriminării. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Colegiul Director, din analiza dispozițiilor legale ce reglementează activitatea categoriilor de personal indicate de petenți, constată că cele două categorii de angajații ai Curții de Conturi, controlorii financiari care își desfășoară activitatea în camerele județene și cei de la Camera de Conturi a Municipiului București și cei din aparatul central al Curții de Conturi a României nu se află în situații comparabile făcând parte din structuri diferite care desfășoară activități diferite.

Fata de aceste aspecte, Colegiul Director, din analiza dispozițiilor legale ce reglementează activitatea categoriilor de personal indicate de petent, constată că încadrarea diferită a persoanelor ce se regăsesc în categoriile profesionale enumerate de petent, este generată de atribuțiile diferite, specifice, ale acestora.

În acest sens, Colegiul Director este de opinie că nu se poate reține întrunirea elementului de analogie sau de comparabilitate între categoriile de persoane care sunt invocate în obiectul petiției deduse soluționării. Colegiul Director constată că în ceea ce privește categoriile de controlori financiari de la nivel județean și cei de la nivel central există diferențiere

Raportat la elementele constitutive ale discriminării prevăzute de art. 2 din O.G. nr.137/2000, din probele aflate la dosar incidente obiectului petiției, nu se poate reține un criteriu prevăzut de art.2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit mobilul sau cauza determinantă în aplicarea tratamentului ipotetic diferit. Colegiul Director reține că, art.2 alin.1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece, criteriile *expresis verbis* enumerate de lege sunt completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Raportat însă la elementele particulare ale

petiției deduse soluționării, Colegiul Director, din probele aflate la dosar este în imposibilitate de a reține un alt criteriu care a constituit mobilul tratamentului diferit aplicat. Sintagma „orice alt criteriu” trebuie interpretată în sensul existenței unui criteriu care este concretizat, materializat în fapt și care constituie mobilul principal al actului sau faptului discriminatoriu, care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit indus și criteriul interzis de lege.

Or, în petiția dedusă soluționării, Colegiul Director reține că reglementările legale incidente sunt circumscrise unor condiții care ating un grad de justificare obiectivă și rezonabilă, date de diferențierea de atribuții a categoriilor indicate. Colegiul Director se raliază statuării Curții Constituționale prin care „Legiuitorul este în drept, în considerarea unor situații deosebite, să adopte, prin legi speciale, reglementări diferite pentru anumite categorii socio-profesionale. Tratamentul juridic diferit, instituit pentru anumite categorii socio-profesionale, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări, în sensul interzis de art. 16 alin. (1) din Constituție, ci se justifică, obiectiv și rezonabil, prin situația diferită în care se afla acele categorii de cetățeni”.

În acest sens, raportându-ne la petiția dedusă soluționării, Colegiul Director reține deciziile Curții Constituționale prin care s-a statuat că **principiul egalității nu se opune ca o lege să stabilească reguli diferite în raport cu persoane care se află în situații diferite.** (Decizia nr.256 din 17 iunie 1997, Decizia nr.154/2001, M.Of. nr.387/2001, CDH 2001, p.914–915) De asemenea, atât în doctrina, cât și în jurisprudența constituțională s-a statuat în mod constant că **principiul egalității în fața legii nu înseamnă uniformitate, ci presupune instituirea unui tratament egal în situații care nu sunt diferite.** De aceea, nu sunt excluse, ci, dimpotrivă, sunt admise soluții legislative diferite pentru situații diferite. (Decizia nr.113/2001, M.Of. nr.317/2001, CDH 2001, p.757; Decizia nr.139/2001, M.Of. nr.330/2001, CDH 2001, p.851) **Curtea Constituțională a reținut că instituirea unor reglementări juridice diferențiate în privința drepturilor și obligațiilor unor categorii de cetățeni care se află în situații diferite nu este contrară art.16 alin (1) din Constituție.** (Decizia nr.294/2001, M.Of.nr.21/2002)

Coroborând aceste aspecte cu faptele care fac obiectul petiției și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, în cauză nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire restricție, excludere, deosebire, preferință între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit datorită unuia din criteriile prevăzute de lege și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Având în vedere considerentele reținute de Colegiul Director, în temeiul art. 20 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi, ale membrilor prezenți

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Analiza dispozițiilor privind acordare anumitor drepturi salariale sau sporuri salariale (tichete de masă, indemnizații sau spor de antenă) numai anumitor categorii socio-profesionale, nu intră în competența de soluționare a consiliului, conform OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, forma republicată.
2. Existența unor sisteme speciale de pensionare, pentru anumite categorii profesionale, nu are caracter discriminator.
3. Prezenta hotărâre se va comunica în termen legal părților.

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

1. Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal, potrivit Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC

DEZIDERIU GERGELY

ISTAVAN HALLER

IONITA GHEORGHE

NIȚĂ DRAGOS TIBERIU

PANFILE ANAMARIA

TRUINEA ROXANA PAULA

VASILE ANA MONICA

Data redactării 11. 10. 2008